

Tīklenes centrālās daļas biezuma izmaiņas pēc kataraktas operācijas

Maruta Jurjāne^{1,2}, *Artūrs Zemītis*^{1,2},
*Evīta Arbidāne*³, *Guna Laganovska*^{1,2}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

² Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Lai objektīvi izvērtētu acs dibena stāvokli, tiek lietotas mūsdienīgas tehnoloģijas – optiskā koherentā tomogrāfija (OCT) tīklenes izmeklēšanai, kas ļauj precīzi, ātri un kvalitatīvi iegūt specializētu attēlu, ko var analizēt dinamiskā. Tā ir fundamentāli jauna medicīniskās attēldiagnostikas metode, ar ko var veikt bioloģisko audu iekšējās mikrostruktūras mikronu līmeņa (līdz 1 μm) augstas izšķirtspējas šķērsriezuma analīzi, izmantojot atpakaļ izkliedētās vai atstarotās gaismas novirzi laikā un intensitātē. Tā pirmo reizi ļāva kvantitatīvi izvērtēt tīklenes slāņu šķērsriezuma analīzi. Optiskās koherentās tomogrāfijas izmeklēšanas laikā nav nepieciešams fizisks kontakts ar aci. OCT rada šķērsriezuma attēlus, kas ir atkarīgi no atpakaļ izkliedētās gaismas un dažādā dziļumā esošajām struktūrām.

Darba mērķis. Objektīvi salīdzināt makulas centrālās daļas biezuma izmaiņas tīklenē pirms un pēc kataraktas operācijas.

Materiāls un metodes. Pacientiem, kuriem tika plānota un veikta kataraktas operācija Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā laika posmā no 2013. gada februāra līdz novembrim, pirms un pēc operācijas tika izmeklēts makulas centrālais rajons ar OCT. Tika arī veikta redzes asuma pārbaude, oftalmoskopija, noskaidrots kataraktas veids un cietības pakāpe, vispārējās slimības, pacienta vecums un dzimums.

Rezultāti. Kopā pētījumā tika iekļauti 56 pacienti (56 acis), kuriem tika veikta kataraktas operācija noteiktajā laika posmā. Pacienti ar klīniski nozīmīgam acu blakusslimībām pētījumā netika iekļauti. No visiem slimniekiem 24 bija vīrieši un 32 – sievietes. Vidējais pacientu vecums bija 73 gadi.

Pēc OCT datiem makulas vidējais biezums pirms operācijas bija 242,9 μm (mazākais – 149 μm, lielākais – 553 μm) un pēc operācijas – 252 μm (mazākais – 154 μm, lielākais – 543 μm). Makulas biezuma pieaugums bija 3,96%. Vienu mēnesi pēc operācijas nozīmīgs makulas biezuma pieaugums bija 3 acīs jeb 5,3% gadījumu. Visiem pacientiem 3 mēnešu laika posmā makulas biezums atgriezās sākotnējā līmenī.

Atkarībā no kataraktas cietības pakāpes visiem pacientiem varēja iedalīt no vidējas līdz augstas cietības kataraktām. Astoņpadsmit acīs tika konstatēts pseidoeksfoliatīvais sindroms. Redzes uzlabošanās pēc kataraktas operācijas novēroja visiem pacientiem (56 acīm). Labākais koriģētais redzes asums pirms operācijas vidēji tika novērots 0,3, pēc operācijas – 0,9.

Nozīmīgākās atklātās blakusslimības bija primāra arteriālā hipertensija (15 pacientiem), 2. tipa cukura diabēts (3 pacientiem), miokarda infarkts (vienam pacientam), B vīrushepatīts (vienam pacientam).

Secinājumi. Makulas biezums vienu mēnesi pēc kataraktas operācijas nedaudz palielinās (3,96%). Trīs mēnešu laikā makulas biezums normalizējas un pacienta redzes asums stabilizējas.